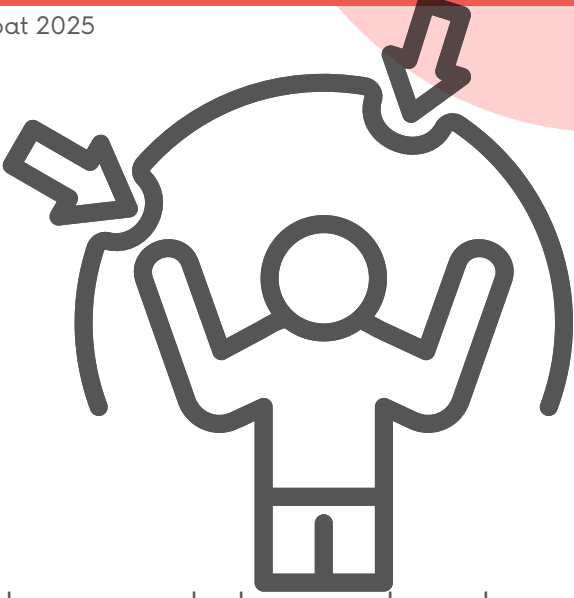

BURDUR REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ AYLIK BÜLTENİ

Şubat 2025

Sayı 24

İÇERİK

Mahremiyet Eğitimi

Görme Engelli Kimdir -
Kim Değildir?

Mahremiyet, kişilerin yalnız başına kalabildikleri, istedikleri gibi düşünüp davranabildikleri, başkalarıyla hangi yer, zaman ve koşullarda ne ölçüde ilişki kuracaklarına kendilerinin karar verebildikleri bir yaşam alanını ve bu yaşam alanında sahip olunan hakları ifade etmektedir.

Mahremiyet eğitimi çocuğa ailede verilmekte kendisinin ve diğer insanların özel hayatının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ve çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içermektedir. Mahremiyet eğitimi çocuğun kendini nasıl ve neden koruması gerektiğini öğrenmesi için oldukça önemlidir. Aynı zamanda mahremiyet eğitimi duyguların yönetimi eğitimidir. Kişinin kendisine zorla bir şey yaptırmak isteyenlere karşı duygularını kullanarak hayır diyebilme becerisi olarak da tanımlanabilir.

Mahremiyet Eğitimi Ne Zaman Başlar?

Kimlik gelişiminin önemli bir parçası cinsel kimliktir. Çocukların kendi cinsel kimlikleri belirginleştikçe toplumsal normlara göre renk tercihleri, oyuncak tercihleri, kıyafet tercihleri, arkadaş tercihleri kendi cinsel kimliği etrafında şekillenmektedir. Böylece çocuğun daha önceden başlayan kişilik gelişimi devam eder. Çocuğun kişilik gelişimine paralel olarak mahremiyet algısı da zaman içerisinde gelişir. Bu anlamda mahremiyet eğitimi için tuvalet eğitiminin kritik dönem oluşturduğu söylenmektedir. Bu yüzden tuvalet eğitiminin başladığı dönemden itibaren çocukta mahremiyet duygusunun oluşmaya başladığı ifade edilebilir. Mahremiyet duygusunun oluşmaya başlamasıyla birlikte de çocuğa mahremiyet eğitimi verilmeye başlanmalıdır.

Mahremiyet Eğitiminde Dikkat Edilecek Noktalar

-Özel Alan Tanımlama: Çocuğun kendi özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekmektedir. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği, anne baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir. "Bedenim Bana Ait" Bilinci: Çocuklar özellikle 4 yaşından itibaren tuvalet ihtiyacının yalnız başına giderilmesi gereken bir durum olduğunu öğrenmelidirler. Anne-babaların çocuklarıyla birlikte banyo yapmaları ya da tuvalete girdiklerinde tuvaletin kapısını aralık bırakmaları da mahremiyet eğitimi açısından yanlış davranışlar arasındadır.

-Tuvalet Ve Banyoda Mahremiyet: Çocuklara okul öncesi dönemde tuvalet, banyo, yatak odaları gibi özel alanlara girerken izin alınması gerektiği öğretilmelidir. Anne-baba zaman zaman çocuğa "Bizim odamıza girerken izin almalısın diye hatırlatmada bulunmalıdır. Çocuğun bu davranışını pekiştirmesi için, anne-baba da çocuk 4 yaşına girdiğinden itibaren odasına girerken izin almalıdır.

-Çocukların Yatak Ve Odalarının Ayrılması: Kız ve erkek kardeşlerin odaları ilkökul dönemiyle birlikte ayrılmalıdır. Çünkü beraber buldukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler.

-Giyinme Soyunma Kurallarının Anlatılması: Çocuğunun yanında soyunmamaya ve giyinmemeye dikkat eden ailenin çocuğu, vücudunun özel bölgelerinin olduğu, bu bölgelerin kimseye gösterilmemesi gerektiği bilincine ulaşacak ve bu yerleri korumaya özen gösterecektir. Çocuğa 3-4 yaşından itibaren kendi başına giyinmesi ve giyinirken

odasında yalnız olması, kapı ve perdeleri kapalı tutması, yabancı kişilerin ve misafirlerin yanında soyunup giyinmemesi gerektiği de zaman zaman hatırlatılmalıdır.

-Çocuğun Genital Organını Sevgi Aracı Olarak Kullanılmaması: Çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayırımını yapamayabilir.

-Çocuğun Cinsellikle İlgili Sorularına Cevap Verilmesi: Çocuk cinsellikle ilgili bilgiler sorduğunda; Öncelikle kendinizi hazırlayın. Eşle birlikte tutarlı yanıtlar vermek için konuşulmalı ve bilgi eksikliği var ise tamamlanmalıdır.

Ayrıca;

-Çocuğunuz cinsiyeti ne olursa olsun bir yabancı yetişkinle bir ortamda yalnız kalmaması gerektiği öğretilmeli.

-Birinin çocuğa" Bunu kimse ye söyleme" dediği bir şey olup olmadığı sık sık sorulmalı. İyi sır kötü sır kavramları öğretilmeli

-Çocuk evde yetişkin çocuğu olan arkadaş veya akrabaların evine yatılı gönderilmemeli.

-Akrabalar arasında ve sosyal çevrelerinde güvenilir kişilerle diğerleri net olarak belirtilmeli(öğretmen,polis vb.)

-Çocuğa, hoşlanmadığı durumlarda bağırma, kaçma ve itiraz etme ,hayır deme öğretilmeli.

"Küçük çocukların derdini küçük görememeli."

Firdevsi

GÖRME ENGELLİ KİMDİR-KİM DEĞİLDİR ?

Görme engelli kişi, himayeye muhtaç, acınacak ve çaresiz bir insan değildir. O, diğer insanlardan çok farklı, olağanüstü yetenekleri olan ve başkalarının duyamadığı sesleri duyan, mucizevi bir yaratık da değildir. Diğer insanların sahip olduğu olumlu ve olumsuz özelliklerin hepsi onda da mevcuttur. Görme engelliler arasında da başarılı olan, başarısız olan, bencil olan veya toplumun çıkarlarını düşünen insanlar bulunabilmektedir. Kısacası görme engelli de herkes gibi bir insandır.

Farklı yazı sistemi kullanarak o da aynı kitapları okur. Farklı metotlarla aynı bilgileri ve aynı eğitimi alır. Diğer insanlarla aynı okulları, aynı işyerlerini, aynı caddeleri, aynı eğlence yerlerini paylaşır. Özetle görme engelli olmak diğer insanlardan farklı bir kişiliğe sahip olmak demek değildir.

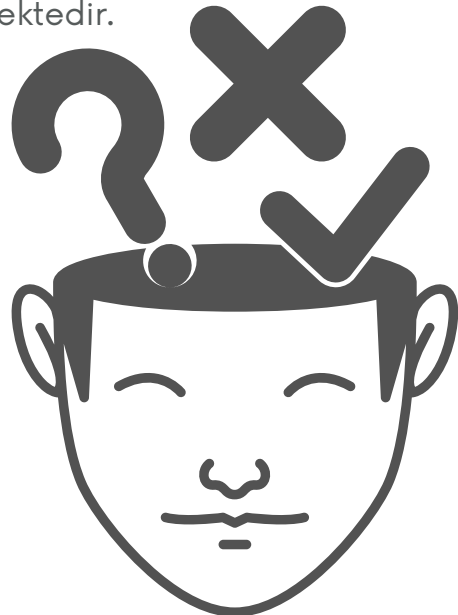

GÖRME ENGELLİ OLMAK ÖNEMLİ BİR SORUN MUDUR ?

Görme engelli bir kişinin yaşadığı en önemli sorun, gözlerinin görmemesi değil, toplumun görme engellilerle ilgili yanlış anlayış ve ön yargıdır; kendisine sağlanan olanakların yetersizliği ve diğer insanlarla arasındaki fırsat eşitsizliğidir.

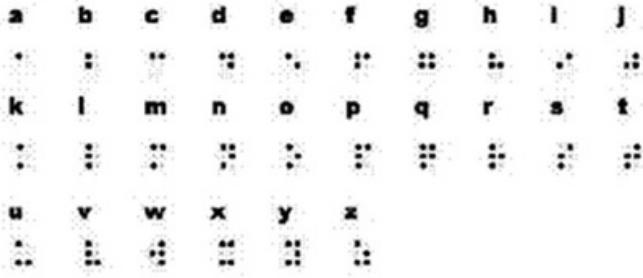
Eğer görme engellilere de yaşamın her alanında gerekli fırsat eşitliği ve yeterli olanaklar sağlanırsa, görme sorunu olması o insanlar için basit bir fiziksel sorun düzeyine inecektir. Bugün ülkemizde görme engellilerin ulaşmak istediği başlıca hedef, herkesle eşit hak ve olanaklara sahip olmak, toplumla kaynaşmak ve günlük yaşamlarını sürdürürken bağımsız ve özgür olabilecekleri koşullara sahip olmaktır.

Görme engelli bir kişinin, karşılaştığı her başarısızlık için körlüğünü bir mazeret olarak göstermesi ne kadar yanlışsa, toplumun da her başarısının sağlanması için görmenin gerekli olduğunu ileri sürmesi o kadar yanlıştır. İkisinin de pratik sonucu olumsuzdur. İnsanla toplum arasında sürekli bir etkileşim vardır. Bu nedenle görme engelli kişilerin değerlendirmeleri toplumu, toplumun değerlendirmeleri ise görme engellileri etkilemektedir.

GÖRME ENGELLİLER NASIL OKUYUP YAZMAKTADIRLAR?

Görme engellilerin okuyup yazmak için kullandıkları, noktalardan oluşan kabartma bir yazı sistemi bulunmaktadır. Bu yazı sistemi, 1829'da Luis Braille adlı bir kişi tarafından bulunmuştur. Luis Braille 1809'da Fransa'da doğmuş ve küçük yaşta gözlerini kaybetmiştir. Resim kartonuna benzer kağıtlar üzerine kabartılmış noktalardan oluşan yazı, görme engelliler tarafından parmak uçlarıyla okunmaktadır.

Altı nokta sisteminden oluşan bu yazıya "Braille yazı" denilmektedir. Braille yazı, normal yazı gibi tükenmez ya da kurşun kalem kullanılarak yazılmaz. Çünkü kabartma noktaların belli aralıklarla düzenli bir şekilde bir araya getirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle yazı yazmak için tablet veya daktilo adı verilen özel yapılmış araçlar kullanılmaktadır. Tablete takılan kağıt, ucu sivri özel bir kalem aracılığıyla kabartılmaktadır.

GÖRME ENGELLİLER İÇİN ÖZEL EĞİTİM VEREN KURUMLAR HANGİLERİDİR ?

Ülkemizde Adana, Ankara (2), Çanakkale, Denizli, Erzurum, Gaziantep, İstanbul (2), İzmir, Kayseri, Kahramanmaraş, Konya, Niğde, Tokat, Diyarbakır'da olmak üzere görme engelli çocukların okuyabileceği 16 adet Körler Okulu bulunmaktadır. Ayrıca 15 ve üzerindeki yaşlarda bulunan görme engellilere de temel ve mesleki eğitim veren rehabilitasyon merkezleri vardır. İki adet olan bu rehabilitasyon merkezlerinden biri Ankara, diğeri İstanbul'dadır. Bu merkezlerde, günlük yaşam için gerekli beceriler, okuma-yazma, baston kullanma ve bağımsız hareket, daktilo, telefon santralçiliği, masörlük, bilgisayar, makrome işleri gibi eğitimler verilmekte ve görme engellilerin devlet veya özel sektörde işe girerek veya bağımsız bir iş kurarak topluma yararlı, üretici bireyler olarak yetiştirilmeleri amaçlanmaktadır.

